

Дара Корній
Наталка Доляк
Міла Іванцова

Торуч з тобою

Дара Корній
Наталка Доляк
Міла Іванцова

Торуч з тобою

Фото люб'язно надано авторками

Коли під однією обкладинкою збираються твори трьох авторок, кожна з яких має свій творчий доробок і власний письменницький почерк, — збірка просто не може бути нецікавою!

Дара Корній, Наталка Доляк, Міла Іванцова — таке тріо, з яким не зудишся. Письменниці, відомі своїми популярними романами, у запропонованих оповіданнях знову говорять про щастя і втрати, про мудрість і недолугість, про вірність і зраду, про компроміси і їхню ціну, про величність простих непомітних людей і про несподівані повороти долі. Власне, про наше з вами життя, як воно є.

Ви, без сумніву, впізнаєте в героях цих оповідок якщо не себе, то когось зі знайомих, а можливо, знайдете підказку, як діяти у складних обставинах, адже всі три авторки — жінки із солідним життєвим досвідом...

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4675-1

9 786171 246751

Дара Корній
Наталка Доляк
Міла Іванцова

Торуч з тобою

Збірка

УДК 821.161.2
К67

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки Іван Дубровський

- © Замоїська М. І., 2017
- © Доляк Н. Ю., 2017
- © Іванцова Л. П., 2017
- © Depositphotos.com / tan-
ginuk1205, обкладинка,
2018
- © Книжковий клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мо-
вою, 2018
- © Книжковий клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2018

ISBN 978-617-12-4675-1

Зміст

Передмова	6
-----------------	---

ДАРА КОРНІЙ

Поруч з тобою	7
Муза плакала	22
Вона сьогодні пішла.....	30
Морельковий чай	32
Той, що грає на флюярі.....	55
Білі троянди.....	56
Молитва.....	66

НАТАЛКА ДОЛЯК

Акварелі гастарбайтерського джайву.....	81
Щасливий квиток	104
Нічний патруль.....	109
Обман.....	114
Бабця Франя.....	119
Ви хто такі?	127
Чорно-білі думки.....	135
Віктор, як Гюго	140
Ранковий трамвай.....	145

МІЛА ІВАНЦОВА

Болгарські намистинки	149
Потенційний учень	156
О, жінки!.....	158
Внесено зміни.....	160
Дванадцять корів	167
Оповідання без назви.....	172
День народження, або Happy birthday вам!	179
Сила слова.....	183
Полінка	191
Колапс	197
Номер на білому квадратику.....	203
Літакотерапія	215

Передмова

Це незвичайна збірка оповідань. Із кожною з авторок це вперше — стати учасницею «книжки на трьох». Дара Корній, Наталка Доляк, Міла Іванцова — українські сучасні письменниці, неодноразові лауреатки різних літературних конкурсів. Кожна вже має свою велику читацьку аудиторію, хоча пишуть вони про різне і неоднаково. Дара Корній — шанована в Україні авторка романів-фентезі й експертка літературного конкурсу «Коронація слова» в цьому жанрі. Міла Іванцова — київська авторка психологічних романів і збірок оповідань, голова журі конкурсу на найкраще оповідання про Київ. Наталка Доляк — різнобічна авторка, в її доробку романи про долю наших заробітчанин, історичні романи і навіть детектив.

При цьому в кожній з авторок, яких пов'язують ще й теплі дружні стосунки, знайшлася таємна скринька з «малими формами», що терпляче чекали нагоди показатися вам, дорогі читачі.

Три — магічне число. І, звичайно ж, щасливе. У таку собі жіночу тріаду потрапите ви, коли візьмете до рук цю збірку оповідань, будете співчувати, сміятися, радіти, тужити й вірити, що навіть у найпохмуріші миті життя обов'язково знайдеться той, хто засвітить для вас промінчик надії. Тому що це збірка добрих історій, у яких перемагає людина, створена на подобу Богу і народжена для Любові.

Кожен читач знайде в цих текстах щось своє, можливо, виокремить якусь одну авторку, або, порівнюючи, розчарується в іншій, або захопиться всіма й захоче прочитати щось іще. І це даватиме стимул авторкам писати далі.

Збірка оповідань — це не роман. Це багатосюжетно, багато-персонажно, багатогранно і... це те, що можна читати по кілька разів уздовж і впоперек, вихоплюючи зі списку якусь історію навмання чи свідомо до настрою.

Приємного читання!

Дара Корній

Поруч з тобою

Вокзал. Здебільшого шарварок і багато заклопотаних облич. Одні зустрічають, радісно чи вдавано радісно, інші змучено чекають на потяг, ще інші просто вештаються вокзалом... Хоча... «Просто» ніколи не буває, бо, коли ти потрапляєш у таке місце, має бути привід чи причина, щоби там опинитися.

Причина? Чому ти знову тут? Ти нікого не зустрічаєш і не проводиєш, нікуди не від'їжджаєш і не купуєш квиток у касі попереднього продажу. То відчай укотре пригнав тебе сюди. Безпорадність і бажання хай на мить, та все ж утекти... Насамперед від себе. Та хіба від себе утечеш? Вона таки навіжена, бо чинить неправильно. Нормальні люди, коли їм паскудно і болить душа, або замикаються у своїй кімнатці, виплакуючи всі жалі та образи, або шурують у церкву на сповідь до ксьондза чи в поліклініку до психіатра, або ховаються десь на краю все-світу чи напиваються з кумом або найкращою подругою до чортиків. Період «втечі» в кожному випадку індивідуальний.

А як чиниш ти? З відкритими ранами йдеш до людей? Зазираєш в очі, щоразу шукаючи співчуття чи порятунку? Ні. Ти прагнеш віддати частинку свого болю тому, хто погодиться взяти... Не беруть!

Коли вперше ти скуштувала відчай на смак? Тоді, коли поховала маму Марину й татка Василя і зрозуміла, що, маючи купу родичів, насправді залишилася одна? Чи тоді, коли геть чужа тітка Олена тебе майже силою відірвала від ще свіжої могили та притягла в чужий невідомий світ? Скільки тоді тобі виповнилося, Катерино? Шість років? Сім?

Шість... Шість років щастя, а решта? А решта — по-різному. Ти перебралася з двоповерхового неквапливого містечка у величезне місто, де трішки затісно від людей та емоцій, де всі надто щільно одне біля одного живуть і водночас є байдужими чужинцями, інколи ворогами.

Спочатку тобі було нестерпно, місто здавалося недругом. Воно недобророзичливо шкірилося до тебе смердючими під'їздами, купами сміття на сходовому майданчику. Тиснуло лещатами бруківки, випікало підшви розпеченим асфальтом. Місто ховало від тебе небо, поволі вбивало дерева, з'їдало зелену траву, кричало про смерть мертвими базарними квітами, лягало на плечі сумними хмародерами, кривлялося зарюмсаним сонцем і плаксивою парасольною погодою.

Та якраз оця плаксива погода і примирила тебе з містом. Хоч воно так і не стало для тебе матір'ю, лишень милосердною тіткою, яка, маючи добре серце, прихистила, дала дах, кусень хліба і навіть трішки більше. Тобі якось подумалося, якщо місто вміє плакати — може, не таке воно вже й погане. То згодом ти зрозумієш, що місто плаче не тому, що йому болить чи воно має якісь потреби, алергію на людей або на туристів, здебільшого в інших міст проблеми набагато гірші. Твоє місто рюмсає чи не щодня тому, що має жалісливу вдачу. Навіть притча така містом ходить:

— Яка там у вас погода?

— Падає дощ.

— Відколи?

— З 1256 року.

— ?

— З року заснування тобто.

Але, хай там як, дощі та вокзал замирили тебе з життям у Львові. Чому вокзал? Може, тому, що втрапила ти до міста через його браму, до якої довів брудний і смердючий поїзд, а через поріг перевела «добра самарянка» тітка Олена, троюрідна сестра твоєї мами. Львівський вокзал тобі, шестилітній, видався вуликом. Ти бачила вулики на пасіці в дядька Миколи, маминого рідного брата, і добре запам'ятала гудіння й метушню, яку зчиняли у своєму обійсті бджоли-працелюби. Тут відбувалося щось схоже. Хтось

кудись поспішав, галайкав, запізнювався, не встигав. А ще вокзал вразив тебе пістрявістю людей-тлумків-мов-запахів-смороду-одягу-немитого-тіла й тим, що він нікому не відмовляв. Навіть посеред глупої ночі. І на лавах у залі очікування мирно посопували бомжі, поруч зі звичайними пасажирами, які чекали свого потяга, а у скверику біля вокзалу в справжнісіньких наметах-кибитках посеред сміття, сечі, немитих баняків та міського смогу — потім з'ясується, що то тхне річка Полтва, в яку містяни зливають міські нечистоти, — спали цигани й циганчата. Ви з тіткою не стали чекати шостої ранку, коли зачнуть деренчати рогаті трамваї та довезуть вас до тітчиного помешкання на вулиці князя Романа. Весь нехитрий скарб бідної сироти помістився в невеличкій торбі, і ви з тіткою Оленою мовчки о четвертій ранку потьопали освітленим і зовсім не порожнім нічним містом.

Мама Марина була наймолодшою у веселій багатодітній родині. Мала четверо старших братів та дві старших сестри. Отож Катруся отримала в нагороду велику купу кузенів. Усі вони були старшими, зарозумілими та частенько кепкували з малої. Родина любила збиратися разом. І тобі хотілося в такі миті стати невидимкою або подорослішати, щоб ніхто не ставив тебе на стільчик і не змушував декламувати віршик, щоб не шарпали за кіски, не обзивали плаксією, не витирали брудних рук об твоє красиве рожеве плаття... І таких «щоб» було дуже багато... Та попри все ти дуже любила отих галасунів-вередунів, бо відчувала себе частинкою чогось великого і це наповнювало тебе радістю, любов'ю та щастям. Зі смертю батьків усе припинилося. Галасливої великої родини просто не стало. Ти пам'ятаєш тільки уривки фраз, що кидали в твій бік серйозні та набурмосені тітки з дядьками, наче ти валіза без ручки, яку неодмінно кудись треба прилаштувати, бо шкода викинути. «Та й ой! У мене своїх троє. Живемо у двох кімнатах. Ніна приведе зятя, а то ж ще один рот... Куди?» — «Я теж не годен. Теща після інсульту. Оріся в Італії і нам своїх двох пацанів підкинула. Зять — алкаш...» і так далі й тому подібне. Лише тітка Олена мовчала, слухаючи виправдовування родичів. І врешті не стрималася та категорично заявила: «Катю забираю до себе. У мене їй буде добре». Ніхто

не заперечував. Усі зітхнули полегшено. От і слава Богу! Олена не має власних дітей і чинить дуже по-християнськи. До того ж родину омине лиха слава тих, хто спровадив дитину-сироту в дитбудинок. А як то бути відкряною частинкою від великої любові, радості та щастя — ніхто і не подумав.

Тітка Олена так і не стала для тебе другою мамою. Вона ніколи не нав'язувала тобі себе, просто опікувалася твоїм побутом та здоров'ям. Не лізла в душу, але й не плювала туди. Розчарування, перше кохання, перемоги, двійки, п'ятірки, бійки, розбиті коліна, вікна, носи, вступ до вишу, подруги, які ніколи не стануть близькими, — ти через усе це пройшла сама. Бо тебе не навчили довіри. Ти назавжди запам'ятала той день, коли твої рідні дядьки та тітки виштовхали тебе зі свого життя. І томо тобі найліпше було лишень наодинці з собою.

Одного літнього спекотного вечора тітка Олена ляже спати і не прокинеться. Зупинка серця в тої, котра не любила бігати по лікарнях, вважаючи себе найздоровішою у світі.

Після похорону та дошкульних слів тітчиних родичів (бо тітка і квартиру, і дачу, і все майно заповість Катрусі), ти вкотре залишишся покинутою. І знову втікатиш від відчаю і прибіжиш на вокзал. І будеш стояти посеред зали, читатимеш табло, проведжатимеш та зустрічатимеш потяги... І так усю ніч, аж до ранку... Вигадуючи тих невідомих, котрих зустрічаєш чи котрих виряджаєш. І під ранок тебе трішки попустить. І ти повернешся у порожню тітчину квартиру й затієш велике прибирання. І знайдеш ненадіслані листи тітки Олени... Адресовані твоєму батькові.

Листи, в яких спочатку зовсім юна, далі вже старша, та все ще закохана Олена розмовлятиме про кохання зі своїм Василечком... Василечком, якого впізнає в нареченому на весіллі троюрідної сестри Маринки. Василечком, який у Львові вчився в університеті, мешкав у гуртожитку і вподобав собі моторну Оленку-веселунку. То Василько так ніжно її називав. Яке то було кохання? Принаймні для Олени — справжнє і назавжди. А потім... Олена познайомить Василя зі своєю далекою родичкою, сестричкою найменшою, ріднею по маминій лінії. Та приїде у Львів на півтора дня, туди-назад. Чи то щось купувати, чи просто місто подивитися.

Вже й не згадати. І наче нічого такого не зауважиться. Шістнадцятилітня Маринка, ще геть пуп'янок, сором'язливо опускає очі, коли Василь жартуватиме. А красуні Олені й на думку не спаде ревнувати його до малої... Маринка наступного дня повернеться додому. Олена з Василем відведуть її на вокзал. Василь жартома крикне навздогін потягу, що рушить: «Виростає скоріше, Маринко! Я чекатиму!» Оленка майже не зрозуміє сказане хлопцем і тільки згодом розшифрує кинуті зовсім не на вітер слова. А життя триватиме... Вони з Василем будуть ходити в кіно на останній сеанс, цілуватимуться під кленами та каштанами на Високому замку. Вона освідчиться Василеві в коханні. Він у відповідь промовчить. А коли вона вперто напосідатиметься, випитуючи: «Чи любиш ти мене?», він їй м'яко відповість: «У нас усе життя попереду, Оленочко! І квапити його не варто». Далі поцілунків Василь так і не піде... А згодом його заберуть до війська, Олена ж залишиться чекати на нього. Писатиме чи не щодня. А Василь? Спочатку зрідка відповідатиме, та за півроку геть перестане. А гордість не дозволить гоноровій львівській панночці наполегливіше домагатися хлопця... Промайне два роки армійської муштри. Василь так і не повернеться ані до міста, ані до університету. У відділі кадрів на її допити врешті зізнаються, що Василь Сидорченко перевівся вчитися в інше місто. Так, правильно... У нього все життя попереду. А її наче закінчилося. Наче вирвали душу. Залишаться тільки оці ненадіслані листи, які вона продовжує писати ще від війська своєму Василечкові, охайно складаючи у незапечатані та підписані конверти.

А через три роки буде весілля у троюрідної сестри, тої самої чорноокої Маринки. Й Олена на весіллі впізнає в нареченому свого Василька-Василечка-Васька. Маринка виросла, і Василь дотримав слова — дочекався та взяв її собі за дружину...

Важко уявити, що відчувала тітка Олена на весіллі. В листах цього нема. Тільки гіркота й біль через втраченого коханого, але не втрачене кохання. Навіть одруженого вона продовжувала його любити, бажала Марині та Василю щастя, бо хіба серцю накажеш, і продовжувала щотижня писати чужому чоловікові ненадіслані листи.

Листів назбиралася ціла купа. З них можна було написати історію життя цієї дивної жінки, тітки Олени. І навіть коли Василь з Мариною трагічно загинули, Олена продовжувала листами розмовляти з коханим. То з листів Катруся дізнається, що тітка все ж любила її, наче рідну, хоч ніколи про це дівчині не говорила. Тітка так і не вийшла заміж, присвятивши своє життя тому найдорожчому, що лишилося після Василя, — споминам і Каті.

Кажуть, що чужі листи читати не можна. Так, не можна, коли не дозволено. А в кого просити дозволу? Оленка зараз там, де мала бути. Поруч із Василем та Мариною. А ти жива і зараз тут, одна-однісінька... Зі своїм знанням, горем та розумінням, що тітку Олену ти любиш не менше, аніж рідну маму. Чому тітка ніколи не говорила тобі слів любові? Можливо, боялася, як у випадку з Василем, почути щось прикре у відповідь?

І вкотре ти втікаєш на Двірцеву площу. Вокзал — як ліки від самотності, а не лишень од відчаю та болю. Бо ти не відаєш, чому так склалося в житті цих трьох найрідніших для тебе людей — мами, котра любила Василя; Василя, котрий покохав Маринку з першого погляду; Олени, яка подарувала Василеві велике кохання, та не зуміла зробити його своїм.

Ти сидиш на лавочці у скверику, навпроти вокзалу. Спостерігаєш за романами, які цуплять у роззяв гаманці, задурюють голови ворожінням довірливим панночкам, напускають туману в очі пустобрехами та обіцянками, зв'язують волю, по-злодійськи, крадькома, підкидають лихо у валізи, вицмулюючи щастя... Може, тоді й тобі щось підкинули? Вузлик лиха, підписаний словом «невезіння».

Бо через вісім місяців ти вкотре примчиш сюди, цього разу рятувати власне серце. Збирати його докупки, змушувати битися. Знову вокзал... Укотре вокзал... І можливо, вже востаннє вокзал, бо... Щось чорне та лихе затопило твою душу, і ти не можеш собі дати з цим ради.

Сергій тобі чітко сказав, що любові не існує. Є тільки бажання володіти, мати, отримувати, а коли цілі досягнуто — стає нецікаво. І ти йому тепер не цікава. Ти нікому не цікава. Стоїш і ковтаєш мовчки відчай, втупивши очі в табло вокзалу. Львів —

Київ, перший перон, відправлення о 21:46... Львів — Вроцлав, Львів — Варшава, Львів... Пелена води затулила очі, й ти вже не можеш читати. Ти ледве стримуєшся, щоб люто не завити від ненависті до хлопця, до себе, до світу. Але маєш це витримати. Бо ті, хто поруч із тобою, лише мандрівники, що приїжджають-від'їжджають-зустрічають, і твоя ненависть не має стати їхньою...

Згадуєш, безсила та розчавлена розумінням. Але ж було вісім місяців перебування в раю? Здалося, що по смерті тітки хтось могутній пожалів тебе і подарував щастя. Сергій з'явився у твоєму житті, наче ласка Божого серця. Ти ніколи не мала з чоловіками поважних стосунків. І не тому, що надто серйозна чи перебірлива. Ні. Просто якось траплялися не ті, з ким би було не лише цікаво, а хотілося більшого, ніж сходити в кіно чи випити кави. Принаймні написати бодай одного такого листа, якого написала тітка Олена своєму Василечку. І раптом з'явився Сергій. То трапилося на дні народження колеги. Вже півроку ти працюєш у школі вчителем математики і розумієш, що мусиш спілкуватися, йти до людей, мати друзів. І коли теж новачок у школі, вчителька музики Оксана, запросила тебе на вечірку, ти не відмовилася. Чоловік Оксани познайомив тебе зі своїм давнім другом Сергієм, який одразу ж почав називати тебе «мала», а після вечірки майже нахабно заходився проваджати. Ти ледве відшила його тоді. Але впертий пан не захотів відшиватися. Вже наступного дня дав про себе знати. Доволі легко роздобув номер твого мобільного... Почав надзвонювати. Звісно, ти кидала слухавку, не відповідала. Тоді він задарував тебе квітами — розкішні троянди приносили і на роботу, і додому. Сергій утнув багато романтичних дурниць, які так подобаються дівчатам: повітряні кульки у вигляді серця, прив'язані до гілок дерева в тебе під вікнами, та великі білборди навпроти роботи з твоїми світлинами. Здоровенне фото Каті і внизу підпис: «Я шаленію від Тебе!» І ти, несподівано для себе, зачинаєш себе ловити на думці, що цей пихатий самозакоханий типчик тобі подобається і ти готова піти з ним не тільки на каву, а й повечеряти разом.

Він спочатку тихцем заліз у твої думки, потім у життя, а затим і в ліжку... Катя закохалася. Ранками, коли прокидалася раніше

від Сергія, зазирала в його заплющені очі, намагаючись прочитати там свою долю — чи назавжди це? І хто вона для нього? Кохана чи коханка? Сергій казав, що хотів би мати її за дружину і за матір своїх дітей, та жодного разу не прохопився, що любить. Чи любить? Боялася запитати, згадуючи листа тітки Олени і слова коханого Василечка — «квапити життя не варто». Боялася, що коли спитає — то сполохає своє щастя. Як тітка Олена колись.

Та не було чого полахати. Бо все закінчилося, як і почалося, умиє. Ти вранці пішла на роботу, залишивши коханого в ліжку. У нього перемовини з інвесторами аж о другій пополудні, тож хай собі спить... У Сергія певні проблеми в бізнесі, зараз стільки нечистих на руку розвелось. Він цього дня так і не зателефонував. Катя йому теж не могла додзвонитися... Автовідповідач чеканив одну і ту саму фразу — телефон абонента поза зоною досяжності... Заспокоювала себе думкою — перемовини з інвесторами затягнулися. Сергій не прийшов ночувати ані цього дня, ані наступного, ані через тиждень. Ти обдзвонила всі лікарні, морги, поліційні відділки, спільних знайомих, друзів, приятелів. Телефонувала навіть батькам Сергія (вициганила номер у чоловіка Оксани). Жіночий голос на тому боці холодно повідомив, що Сергійко живий, здоровий та надто зайнятий справами, щоби перейматися стосунками з різними там курвами, котрі вішаються на ший довірливим та вихованим хлопчикам.

А після зателефонує Оксана і ти почувеш сумну правду про свого-несвого Сергія. І про нову його пасію. Нову?

— А я? — Ти питатимеш про це не Оксану, ти питатимеш себе.

І ти не віритимеш. Не може бути, бути не може... Він хотів мати тебе за дружину, за матір спільних дітей. Сам так казав і не раз. Чи не хотів? Чи то були тільки слова?

І ти поженеш на вокзал. Проведеш там ніч, збираючи думки, зустрічаючи та проводжаючи вітер. Запитуючи когось невідомого про віру та зневіру... Хтось невідомий мовчати. За нього вранці тобі все скаже Сергій.

Він зателефонує, щойно ти повернешся з вокзалу. Чужим та крижаним голосом повідомить, що все закінчено. І дива не буде. Бо любові не було. Її насправді не існує. Люди просто вико-

ристовують одне одного, і коли інтереси індивідумів збігаються — тоді вони разом.

— Кать, ми ж з тобою сучасні люди. Чого ти до матері дзвониш? У неї цукровий діабет, їй не можна хвилюватися. Я зустрів іншу. Мені з нею комфортно. Так, я казав, що волів би мати тебе за дружину і за матір моїх дітей. Але коли знаходиш кращу кандидатуру для цього, то обираєш те, що якісніше. Вважатимемо, що ти не пройшла відбору. А любов? Її просто не існує. Забудь.

І ось ти, розчавлена й нещасна, сидиш на кухні в Оксани та запиваєш свій біль гірким чаєм.

— Хочеш знати, хто ця інша? Це єдина донька його ділового партнера — Вальдемара Георгійовича. Звати Алевтина. Нещодавно повернулася з Англії. Спочатку там навчалася, згодом вискочила заміж. За лорда, графа чи пера... Ну, щось таке! І отримала титул-статус чи що там дають... Але благовірного якось злапала на подружній зраді. Розлучилася. Відсудила у нього купу бабла та й «з горя» відкрила у Лондоні художній салон. Аж раптом в Англії дівчині стало нудно. Ось і приїхала до батьків у відпустку. А щойно побачила Сергія, випадково у тата на роботі, то захотіла мати нову іграшку. А хіба тато може відмовити єдиній донечці? Тим паче, що Сергій уміє бути переконливим. Ти ж про це знаєш, Катю! І Вальдемару Георгійовичу подобається Сергій — гарна освіта, хороші батьки — набожні греко-католики, з інтелегентним корінням, а ще спільний бізнес та спільні інтереси.

— А кохання? — прохопилося в тебе.

Оксана сумно хитає головою.

— Ти вибач мені, Катю, що я тобі відразу про Сергія не розказала. Чоловік просив не втручатися — дорослі люди, самі розберуться. Але... Я мала тебе бодай попередити. Та, чесно, я не думала, що у тебе з ним так далеко зайде і ти таки закохаєшся у цього фраєра. Ти ж розумниця! Сергій не одній спаскудив життя. Це птах не нашого неба. Він коли нап'ється, то приходиться до мого чоловіка типу на сповідь. Вони однокласники. Я залишаю їх наодинці. Сама йду спати. Але не завжди спиться і доводиться слухати... Знаєш, хто ти насправді для нього? Трофей. «Зловив пташку, обскубав і викинув». То його слова. Радій, що без

наслідків для тебе все закінчилося. Від нього тут одна довірлива залетіла і навіть народила хлопчика. Зоряною звати. Красива дівка. А він скористався й залишив. Від дитини відмовився. Сказав, що не його. Обізвав хвойдою. То вона після цього наче здуріла. Навіть на Кульпарківську потрапила. Має тепер там свій кабінетик. Бідна жінка.

— А дитина? Вона теж на Кульпарківській? — Ти дивишся на Оксану переляканими очима. Ти їй не віриш.

— Ні. Дитину не можуть залишити з божевільною. Ще щось собі чи малому зробить. Вона ж пробувала вени різати та вішати. Її добре стережуть. Зоряну позбавили батьківських прав. А вона хлопчика Сергієм назвала, уявляєш? Дитина в якомусь притулку.

— А батьки? Дід з бабою тобто.

— Чий? Сергієві? Гм...

Ти згадуєш розмову з матір'ю Сергія.

— Ні. Зорянині. Це ж онук. Рідна кров.

— Батька в Зоряни немає. Мати алкоголічка. Інші родичі теж непуцящі. Та що тобі до чужої біди, Катю? Радій, що той засраонець вчасно забрався з твого життя.

Радіти? Як? Хіба можна переформатувати серце?

Знову вокзал... Але цього разу вокзалу замало. Може, собі збожеволіти чи кинутися під потяг? Та не можна — не можна — не можна. Самовбивць не пускають ані до раю, ані до пекла.

Ти навіть не пригадуєш, як купила квиток в один бік. До станції свого дитинства. Ти поїдеш додому. З одного вокзалу на інший. З одного рідного міста до іншого — рідного містечка. Скільки років ти там не була? Ох, важко й порахувати... Може, десять... Тітка не любила їздити в гості до колишньої рідні.

Тітка Олена щонеділі водила тебе до церкви. Ви обов'язково ставили свічки за упокій рабів Божих Василя і Марини. Олена все примовляла, що нема потреби на цвинтар ходити. Душі покійних уже й так на небі, а тіло — тлін і належить тільки землі. Ти погоджувалася з тіткою, бо вона старша й мудріша. А коли тітки не стало, ти продовжувала щонеділі ходити до церкви та ставити свічки за упокій. Та не дві вже, а три.

Потяг рушив. І ти, втомлена, зчорніла від болю і сліз, без багажу, вбрана геть не по-дорожньому, сіла й поїхала світ за очі. І ось тепер стоїш у тамбурі купейного вагона й дивишся у ніч... Усе наче відбувається не з тобою... Зрештою, в усьому винна сама. Ні подруг, ні близьких, лише темна ніч усередині й чорнота за вікном... За 25 років життя так і не надбати собі бодай одного друга. Чому? Що з тобою не так? Ні... Є в неї друг. Один, справжній та вірний. Вокзал...

Грубий голос провідниці за спиною:

— Агов, дівчино! Ти так і не лягала? Боялася станцію проспати? Так я ж сказала, що розбуджу. За три хвилини прибуваємо.

Ти бредеш порожнім містом свого дитинства. Нічний цвинтар, похмурий, тяжкий від хрестів і разом з тим геть нічим не гірший від якогось іншого місця у твоєму всесвіті. Притулок для решток тих, хто вже не тут. Ти проплакала на могилі мами й тата чи не всю ніч. Сама не знаєш, де стільки сліз знайшлося? Напевне, назбиралося за ті роки, коли мовчки свій відчай ховала то на вокзалі, то в серці. Зі сльозами витікала образа на батьків, які саму тебе залишили. Образа на Сергія, запах якого досі живе всередині твого тіла, і твої пальці досі пам'ятають його шкіру на дотик, серце згадує його голос, його подих назавжди став частинкою твого виху... А видихнути його з себе ти так і не спромоглася.

І ось тепер стоїш біля маленького озерця посеред міського парку. Тато з мамою часто приводили тебе сюди. Це було казкове місце. Мама-красуня і тато — твій герой, який підкидав тебе, малу, вгору, аж до сонця, і ти махала руками, наче хотіла злетіти, і реготала заливисто. Мама щасливо всміхалася, всміхалося й сонце, і небо, і дерева, і світ. А ще на тому озері жили чорні лебеді. Диво, дивовижне і прекрасне. Пара: він і вона. Добрі люди змайстрували для них невеличку хатинку, підгодовували, і ті, відповідаючи взаємністю, приводили на світ потомство — маленьких пухнастих лебедиків. Зараз від хатинки не лишилось і сліду. Від лебедів теж... Тільки одноокий ліхтар кволо підморгує жарівкою, що ледве дихає. Смутку додається... Починається дощ. Поки кволенький і неспішний. Ледачі краплі роблять кола на плесі води, випишуючи розпачливо букву «о-О-о». То озеру, певно, також болить...

Навіть у темряві видно, скільки бруду та сміття зараз тримають його береги. Люди вміють усе зруйнувати, навіть пам'ять. Ти знову плачеш і дивишся на краплі, які, стаючи буквами, розходяться поверхнею води. Розпач, розпач, розпач. Та дощ шепоче геть інше тобі на вушко: «Не плач, не плач, не плач!»

— Доброї ночі! Чи не запізно для прогулянки, люба панно? — за твоєю спиною чується жіночий голос.

Ти озираєшся. Неподалік старша пані в елегантному білому капелюшку, в довгій аж до землі чорній сукенці. В руках жінки повідок, у ногах — собака. Пес хижо показує зуби, але не встигає ані гаркнути, ані шарпнутися, бо пані в білому капелюшку нахилиється і шепоче йому щось на вушко. Той відразу ж заспокоюється і всідається спокійнісінько в ногах господині.

— Ось тутечки лавка, хоч вона і мокра, але ж і ти не сухіша — сідай поруч. Погомонимо, любко.

Пані сідає на мокру лавку, навіть не стараючись її чимсь накрити чи бодай стріпати з неї воду. Ти втомлено сідаєш поруч. Такий нескінченний день. Твій погляд падає на мирного пса, і майже зойк виринається з грудей — це не пес, це вовк?

— Це не вовк. — Жінка наче читає твої думки. — Схожий трішки. Порода така, аляскінський маламут. Їх доволі часто плутають із вовками, і щоразу доводиться пояснювати, щоб люди не лякалися. Живемо разом — він і я. Костею звати. Вгадай, хто в хаті головний? Ще треті півні не співали, а Костя мене вже на прогулянку кличе.

Ти вдавано розуміюче киваєш. Чи не все одно?

— Ти не тутешня. Я тутешніх молодих людей усіх знаю. Лише рік, як не вчителюю. У нас на ціле місто аж одна школа. Зате велика й гарна. Я вчителька молодших класів. Звати мене Раїса Володимирівна. Гм... Тобто вже колишня вчителька. Після пенсії ще 15 років працювала. А тепер ось тільки Костю навчаю, а може, то він мене. По-різному... — жінка ніжно гладить собаку по голові.

А тоді різко повертає голову у твій вбік, чекаючи відповіді. І ти мусиш щось казати:

— Ні, я таки тутешня. Тут народилася та прожила шість щасливих років. А знаєте, як не дивно, але я добре пам'ятаю цей

парк. Він тоді був юний і чистий. А плесом плавали чорні лебеді. Я донька Марини й Василя Сидорченків. Катя Сидорченко. Коли батьки загинули в аварії, мене тітка Олена забрала до себе у Львів. Тітка померла, й ось я тут. Сама не знаю, чому.

І ти незчулася, як розповіла геть чужій людині про своє життя. І про батьків, і про тітку, і про її листи, і про Сергія, і про вокзали... Жінка чомно слухала, не перебиваючи. І, здається, пес теж слухав, бо лежав сумирно, навіть подихом не видаючи своєї присутності. Урешті ти вмовкла. Усі слова було сказано. Відчай, біль, неспокій, туга. Ти таки втомилася все це в собі носити.

Жінка в білому капелюшку бере твою холодну мокру долоню у свою. Рука в неї суха та тепла, і раптом ти відчуваєш, як тепло від руки жінки перетікає в тебе, стає твоїм. Тобі зараз добре, наче вдома. В парку, на лавці, поруч із чужою людиною.

Жінка починає говорити, тихо, спокійно, розважливо:

— Мені бабця якось розповіла одну бувальщину. Тобі буде корисно її почути. Жила собі на світі білому молода жінка. Дуже добра і лагідна, мухи не образить. І наче все в неї гаразд: і батьки її люблять, і люди поважають, але разом з тим почувається вона всюди чужою — і вдома, і на роботі, і в рідному красивому місті. І коханого вона собі знайшла, і друзів наче мала, але все видавалося якимсь несправжнім чи що. Зажурилася жінка. Чого ж їй не вистачає? Може, найважливішого? А що найважливіше, вона поки так і не втямила.

І намарився їй однієї ночі сон. Начебто пташка нащобетала, що тоді вона стане щасливою та отримає те найважливіше, коли серед пустелі віднайде закинуту криницю, розчистить її та стане усіх спраглих поїти водою з неї.

Уранці жінка прокинулася і вирішила у своєму житті щось змінити. Вона звільнилася з роботи, попрощалася з друзями та коханим, замкнула на ключ квартиру, сіла в потяг і поїхала шукати пустелю із закинутим колодязем. Пустелю вона знайшла доволі швидко, хоч їх у нашому світі не так і мало. От навіть наше містечко ще трішки — і перетвориться на неї... Але зараз розмова не про це, а про нещасну жінку, яка просто не могла себе знайти. Тож розшукала жінка пустелю, відкопала закинутий

колодязь, відчистила і стала чекати... Отих самих подорожніх, спраглих, щоб напоїти їх.

Вряди-годи, не так часто, як би хотілося жінці, до колодязя таки забредали спрагли. Люди щиро дякували жінці за воду, і її серце щоразу наповнювалося теплом і радістю. Вона нарешті відчувала свою потрібність. Посеред пустелі, на краю світу. В кожного, звісно, свій край. Для цієї жінки край світу був у пустелі.

Та одного разу до криниці підійшов вродливий стомлений чоловік. Сподобався він жінці. Він не прохав пити, а чекав, коли вона сама йому запропонує, та ще й піднесе. Жінка рада була такому гостю. Дістала свою найкращу посудину, наповнила її по вінця прохолодною водою і подала незнайомцю. Той обережно взяв до рук келих, підніс спочатку до носа, понюхав, тоді ледве приклався вустами, невдоволено скривився, надпив, а рештки сердито вилив собі під ноги. Тоді обізвав жінку останніми словами, а її воду — отрутою, крикнув, що її колодязь треба зрівняти з землею, щоб навіть сліду не залишилося. А її добряче побити, бо поїть вона людей гидотою. Він верещав і лаявся. Прокльони сипалися з його вуст горохом, і раптом тиха та завше сумирна й спокійна жінка не втрималася. Вона ж своїми руками розчистила цей колодязь, живе самотиною, не скаржиться на життя, догоджає усім. Насадилася маленький городець і тільки з нього має для тіла поживу, а для серця і душі — розраду. Бо не одного спраглого врятувала її вода. Жінка й не спам'яталася, як накинулася з кулаками на чоловіка. І де сила взялася. Чоловік від несподіванки почав задкувати, перечепився ногою через камінь, упав навзніч і вдарився головою простісінько об цямрину. Мить — і він лежить бездиханно в ногах сторопілої жінки. Вона щойно вбила людину?

Жінка не встигає й спам'ятатися, бо до її оази під'їжджає новий подорожній. Він підбігає до бездиханного тіла чоловіка, нахиляється над ним. А коли пересвідчується, що той мертвий, з радісними криками кидається до жінки: «О, благородна пані! Цей покидьок — гвалтівник і вбивця. Дякую вам щиро. Ви не тільки цілющою водою напоюєте спрагле тіло, ви зараз як меч правосуддя...» — «Я його не вбивала, він випадково оступився

і впав», — виправдовувалася жінка. «А хто вам сказав, що це випадково?» — кланяючись жінці, відповів подорожній. І щойно він це промовив, як усе довкола почало змінюватися. Навкруги зазеленіла трава, сухі дерева вкрилися молодими листочками, а колодязь наповнився водою так щедро, що вона почала виливатися через край і за мить потекла струмочком...

От і вся притча, панночко. Ви мені нагадуєте мене колишню. Я виросла в столиці. Навчалася в університеті, мої батьки тільки через любов до мене трималися купки, хоч насправді ненавиділи одне одного. Я мала коханого, який мене зраджував із найкращою подругою. Я робила вигляд, що в мене все гаразд, хоч і почувалася зайвою — і вдома, і в місті. І коли бабуся мені розповіла цю притчу, я відразу не зрозуміла, що вона про мене. Але коли настав час розподілу в університеті й мене направляли на роботу в це маленьке містечко, а мій татусь готовий був заплатити, тільки щоб мене від цього відмазати, я чи не вперше влаштувала бунт. Я залишила столицю, розв'язала руки батькам, вони розлучилися згодом і вже поодиноці стали щасливими. Послала куди подалі й подругу, і коханого, переїхала жити сюди й геть ні про що не жалію. На початку було нестерпно важко, дитино. Та коли не докладеш зусиль, твоя криниця так і залишиться захаращеною, а пустеля не вкриється зеленню...

Жінка ще щось говорить, але Катруся вже її не чує. Повіки стають важкими, думки застигає туман, десь далеко-далеко звучить знайома мелодія, така схожа на перестукування коліс на вокзалі — тудух-тудух... Вона знає, що далі робити... Вона тепер знає... Знає...

* * *

Вокзал. Здебільшого шарварок і багато заклопотаних облич. Одні зустрічають, радісно чи вдавано радісно, інші змучено чекають на потяг, ще інші просто вештаються вокзалом... Хоча... «Просто» ніколи не буває. Бо коли ти потрапляєш у таке місце, має бути привід чи причина, щоб ти в ньому опинився.

— Мамо, матусю, а наш поїзд уже скоро?

— П'ятнадцять хвилин чекати, Сергійку. Тільки п'ятнадцять хвилин. Ти так і не сказав, як тобі Львів? Тільки чесно, гаразд? Хлопчик підморгує мамі.

— Ну, непогане місто. Красиве, старе. Але якщо чесно, то вдома куди ліпше. І лебеді в тому Стрийському парку якісь замучені. Наші, хоч і чорні, набагато гарніші. Й озерце наше чистіше, і парк затишніший, і люду менше. Ех... І я дуже скучив, навіть за школою. А за Костею і за бабусею Раєю, то слів нема як. А ти хіба не скучила за своїми уроками?

— Скучила. Дуже!

— Мамо, я люблю тебе!

Катя посміхається сину. Він геть не схожий на свого батька. Він так нагадує Зоряну. Очі, волосся, уста. У когось мобільний озивається гучною мелодією «Океану Ельзи»:

Десь там, у океані подій,
Десь там, на висоті моїх мрій,
Десь там, там, де панує любов,
І я відчуваю, як серце співає!
Як поруч з тобою —
Життя починається знов!..
Починається знов!..

— Так, поруч з тобою, — впевнено говорить до сина Катя і пригортає його до серця.

2016 р.

Муза плакала

*С*талося. Ти повернувся.

Коли я перестала чекати, здригатися від звуків ліфту, від дріботіння дощу по віконній шибі, перестала прислухатися до чужих кроків на сходовому майданчику, гортати зачитану книгу споминів, болісно переживати знову і знову той фантомний біль, який по собі залишив Ти.

Перестала. Бо...

...навчилася жити без тебе,
облишила марити минулим...

Ти прийшов. Зателенькав вхідний дзвінок спотвореною музикою Шопена, я рвучко відчинила двері. Я нікого не чекала сьогодні. Я просто тепер завжди так роблю. Не запитую — хто, чому, навіщо, просто рвучко відчиняю двері. Я перестала боятися... Свого міста, свого будинку, людей довкола, себе.

Стоїш. Тупцюєш на місці. Наче не було тих років без тебе, тих страшних днів, годин, хвилин, секунд, які тиснули одноманітністю, вбивали порожнечею, лякали холодом, бо без тебе. Стоїш. Мнеш у руках букет. Квіти. Жовті сумні троянди — колір смутку, нанизаний на тендітні рамена пелюсток. Трохи знічено протягуєш:

— Ну, привіт, мурашко! Це тобі! Був неподалік — вирішив зайти та провідати давню знайому!

Удавано весело й досить меланхолійно говориш і підводиш на мене очі. О, я знаю силу твоїх очей — блакитних і чистих, наче щойно вимите небо. Коли довго дивитися в них, починаєш літати, мріяти, а потім... Потім обов'язково падаєш і помираєш від кохання або від болю. Там чистота й наївність межують із небезпеками ввіймати зустрічний вітер, який поламає, потрощить крила, і тоді... А тоді можна й не вижити. Ти знаєш про силу свого погляду і тому просвердлюєш мене очима, і раптом... твоя дзеркальна самовпевненість розбивається на друзки. Нажахано робиш півкроку назад — і ціпенієш.

Усе намарно, любий! Ти спізнився. Прийшов відіграти душу? Здається, так це називається, коли згадують про колишніх, утікаючи від теперішніх. Дарма. Бо зараз тут згарище. Зола холодна, іскри давно згасли й стали спогадом...

Дивлюся тобі в очі. Ні, я не відводжу погляд. Не тепер.

— Заходь. Чого тупцяєш на порозі? Поп'ємо кави. Потеревернимо. Скільки ми не бачились? Два роки? Три? Як шалено летить час! Кухня знаєш де. А я візьму в кімнаті вазу для квітів...

Ти повернувся до неї. Повернувся.

Сидиш на моїй кухні та говориш, говориш, говориш... Про модернізм, новий український авангард у живописі, про, власне,

головну твою гордість — авторську виставку. Ти став знаним і модним художником. Наша розлука пішла, очевидно, на користь нам обом. Я ствердно киваю головою і... згадую, згадую, згадую.

Ти завжди був головним у моєму житті. Я кохала так сильно, що була готова небо під ноги простелити, тільки б тобі затишно ходилося, сонце в голові поставити, щоб тільки для тебе світило й тебе зігрівало, зорі вплести в коси вітрові — якщо це буде той проклятий сюрреалізм, на якому ти завжди був поведений. О, ти цінував мою жертвність. Ти дозволяв себе боготворити, захоплюватися, кохати, завжди бути поруч... І, знаєш, тоді цього мені було достатньо, навіть коли доводилося о першій годині ночі бігти тобі й твоїм друзям за пивом, бо воно раптом закінчилося, чи о четвертій ранку витягувати тебе з цюпи, куди ти «випадково» заgrimів після того, як на спір п'яним та голим о третій ночі стояв на голові у фонтані Нептуна на площі Ринок і декламував сороміцькі вірші, або коли... Досить, книга спогадів пошарпана до непристойності.

А чим (чи ким) насправді була я для тебе?

— Маленька мурашка на шляху геніальності! — це твої слова.

Одного разу ти випадково розчавив мене. Велика, мудра й геніальна людина просто не помітила дрібної комашні під ногами. Ти уявити собі не міг, що й мурашка має душу, серце і повну криницю сліз, заповнену зневаженим коханням.

«Любов довго терпить і все пробачає». Так каже моя мама. Тепер я знаю, що не все. А може, тоді це й не любов. Моє кохання було довгим, як найдовший літній день, і вірним, як тінь, що завжди поруч. Воно літало попід хмарами й було вище неба. Воно розганяло негоду вітром пристрасті, коли буревій вирував над твоєю головою і затуляв зорі. Моє кохання ходило землею і збирало нектар із квітів для того натхнення. Воно клало під ноги гірські едельвейси і, як цвіт папороті, здійснювало мрії. Моя душа вимагала небагато: трішки тепла, трішки поваги, трішки любові.

Одного разу в твоєму житті з'явилася нова інша. Скільки їх було: для натхнення, для самоповаги, для творчого збагачення...

Завжди знаходилося виправдання зрадам. Творчість генія постійно потребувала «свіжих емоцій»... Та цього разу ти привів її не в свою майстерню, як робив зазвичай. (Якби це відбувалося у твоїй майстерні, то мураха й цю гірку пігулку легко проковтнула би.) Але... Ти привів її до мене і поклав у наше ліжко. Ви лежали під нашим небом, грілися нашим сонцем, вкривалися нашим коханням... Я стояла і дивилася, як довкола мене помирає цілий світ, гасне сонце, падають зорі, вкривається іржею небо, пліснявою — земля, кригою — вода в криниці, а в душу заповзає темрява.

Ти самовпевнено встаєш із ліжка. Брутально відштовхуєш мене від дверей спальні й говориш:

— Слухай, мурахо, не затуляй мені сонце! — і грюкаєш перед моїм носом дверима.

І тоді я вмираю. Розчиняюсь легким серпанком у теплих променях світанку, стаю холодною кавою, не придатною до пиття, стікаю цівочкою на брудну від недопалків підлогу...

Помираю...

Ти не прийшов ані на похорон, ані на поминки... Тоді не прийшов.

Мене воскресали довго. Мамині сльози вливали в тіло життя. Мамині руки гоїли рани. Мамині слова лікували душу. Але все ж мене — тієї, яку ти знав, — більше немає. Сходи на цвинтар спогадів і занеси їй ці жовті квіти. Я люблю жовтий колір, та ненавиджу віднедавна жовті троянди, бо це *твої* квіти, це *її* квіти. Квіти тої, якої вже нема.

Бо коли помираєш — стаєш іншою.

Я змінила смаки і вдачу, навіть сонце та небо, колір волосся, зачіску, фак, прізвище та ім'я. Я змінила номери своїх телефонів: і мобільного, і домашнього. Зробила у квартирі ремонт, придбала нові меблі, вставила нові вікна для нового сонця... Два з половиною роки я не могла жити в одному місті з тобою, дивитися на одні зорі, пити одну воду. Мені здавалося, що це все отруєно тобою. Від кохання до ненависті — один крок. Так кажуть, можливо. Скільки кроків від кохання до байдужості — я тепер знаю, набагато більше. Ти мені байдужий. Це навіть гірше, ніж

ненависть. Ти поки що цього не розумієш. А може, й не зрозумієш ніколи... Та мені...

...байдуже.

Бо нарешті Львів перестав бути для мене тільки тобою. Виявилося, що він набагато кращий від того Львова, який ти мені відкрив. Місто прийняло мене, бо я зрозуміла його сльози, його дощі, його меланхолійний настрій, замішаний на каві та на старих мурах давніх кам'яниць. Я навчилася не впадати від його дощів у депресію. Навчилася блукати його мокрими вуличками під парасолькою і без. Навчилася чути, як крізь його бруківку й товщу літ росте трава біля костелу Івана Предтечі, в якому молилася ще дружина князя Лева Констанція. Навчилася слухати, як розпускається перша брунька у Стрийському парку, зацвітають перші весняні котики в Шевченківському гаю, цілюються голуби під рукою коронованої Свободи біля купола етнографічного музею. А як мелодійно чалапає старими вуличками напівпорожній трамвай! Як сонно дримає годинник на Ратуші! І тільки гонорова панна Слава на фронтоні оперного театру так само мужньо й пафосно тримає у своїх тендітних та чіпких руках пальмову гілку...

Ти, напевне, вважав би мене божевільною, якби почув, що я бачила на власні очі, як Львів своїми сльозами розчісує кам'яні гриви старим левам, що дримають біля порохової вежі? І як біля Домініканського собору Єпифаній Дровняк дружньо підморгує мені та промовляє: «Вільним фальшиве небо не потрібне»? І я йому вірю, вірю місту, але не тобі...

Я навчилася відрізнити фальш від правди, любий. Тому — обережно зі словами.

А ти безупинно говориш. Перечіпаєшся на деяких словах, закінчення ковтаєш. Дивно, раніше цього якось не зауважувала. Та ти навіть трохи картавиш. Це мене смішить. Я гидливо кривлюся, наче з'їла щось кисле. І продовжую варити каву. Таку, як ти любиш, — густу, смолянну, темну, з гвоздикою, корицею та терпкістю.

Простір кухні наповнюється запашним ароматом. У Львові кава завжди особлива. І кожна правдива львівська газдиня має

свій винятковий рецепт. Моя кава теж унікальна. Бо вона пахне не лишень гвоздиком та корицею... Ще трохи сухими пелюстками хризантем, які я завжди додаю до кавових зерен, коли їх мелю.

Розливаю терпкість у крихітні горнятка. Ти так любиш цю каву: міцну, чорну, хризантемну.

— Знаменита кава, мурашко! Як завжди — бездоганно та елегантно. Густа, наче смола. Темна, наче горобина ніч. Гірка й запашна, наче справжня жінка. Наче Ти. Ніхто так вишукано не вміє заварювати каву.

Здивовано вглядаюся в тебе. О, невже ти став романтиком? Таких панегіриків моя кухня від тебе ще не чула. Моя кава для тебе завжди була лишень кавою...

Та я чомусь геть не млію від твоїх компліментів. Бо це лишень букви, філігранно загорнуті у слова, а потім переведені у фальшиву мелодіку твого голосу. Тебе це бентежить. От і цукор розсипав. Знічено почав його збирати. Ти п'єш каву з цукром? Відколи? Напевне, це старість, бо солод перебиває смак гвоздики, аромат кориці, терпкість хризантем і ти це знаєш.

Говоримо ні про що, ведемо світську розмову — або товчемо воду в ступі. Ти продовжуєш мене дивувати, сиплеш компліментами направо і наліво. Про новий колір мого волосся, який мені так пасує, а красивій жінці пасує все, про те, що я змінила не тільки шпалери в кухні, а й гардеробчик — довжину спідниці та довжину ніг, що ошатність у моїй кухні та й у всій квартирі така, що аж хочеться тут залишитися жити... Хапаєш мене за руку, підносиш її до губ. Цілуєш мої пальці. Кажеш, що моя шкіра пахне хризантемами та кавою, що усміх мій, наче у янгола, що уста мої, наче спілі літні вишні.

Слова, слова, слова... О, звісно, таке чути завжди приємно. Слухати, та не вірити.

Раптом прокидається бурчанням домашній телефон. Визволяю свою руку з міцних твоїх обіймів. Неспішно виходжу в коридор і беру слухавку. Телефонує мама. Вона на відстані чує... тебе. Говоримо про якийсь дріб'язок, нагадує, що у мене важлива зустріч за годину. Я пам'ятаю про це і все ж щиро дякую мамі за нагадування. І не тільки за це... Бо вона мені щойно ще раз

нагадала, хто ти насправді такий. Чую, як на тому кінці мама кладе слухавку. Та все ще тримаю свою біля вуха.

— Так, так, — голосно сміюся. — Я тебе також цілую, любий. Так, так! Я тебе також кохаю. Незабаром побачимось.

Кладу слухавку. Знаю — ти дуже уважно слухаєш. І «правильно» все зрозумієш. Збираю всю силу волі в кулак. Озираюся і шпортаюся на твоєму розпачливому погляді. Очі кольору неба заволокло грозовими хмарами. Двобій завершено. Якусь мить мовчимо. Тиша, здається, з'їдає звуки і робиться вологою. Від неї пітніють долоні. Ти так і не зрозумів, коли програв.

Металевим безбарвним голосом порушую мовчання:

— Вибач, любий друже! У мене побачення. Трішки поспішаю. Приємно було зустрітись та довідатися про твої успіхи. При нагоді відвідаю твою виставку, обіцяю. Спасибі за запрошення. Бувай. Привіт львівському бомонду.

Тепер ми квити — цього разу я зачиняю перед твоїм носом двері, не грюкаючи, тихесенько і назавжди.

У мене справді зустріч: ділова й дуже важлива. Я впевнена — все буде бездоганно. Що мені якісь там багатоголові дракони? Адже я перемогла самого мінотавра, який ладен був мене з'їсти...

Шукаю мобільний, як завжди, десь посіяла. Він спокійнісінько мовчить на холодильнику в кухні. На столі натикаюся на каталог твоєї виставки. Спеціально залишив. Не встояв, щоби не похвалитися. На обкладинці натюрморт із жовтих троянд, під ним готичними літерами виписано — «Персональна виставка “Муза”». Цікаво, хто вона — твоя Муза, та жінка, котрій ти присвятив цілу виставку? На обкладинці, під назвою, так гарно говориться про неї: «Усі портрети художника присвячені одній жінці, Музі митця. Єдиній, справжній, неповторній...» Я рада, що ти знайшов її. Ту — єдину. І вже не сприймаю твій візит як спробу нападу. Розумію його як намагання вибачитися за помилки минулого. По-іншому ти перепрошувати не вмієш.

Мобільний озивається музикою літа, мелодією Вівальді. На екрані висвітлюється невідомий номер. Якусь мить вагаюся: а може, відключити? Я ж поспішаю... І все ж — беру слухавку. Раптом щось важливе...

— Алло! Слухаю!

Гортаю сторінки каталогу. Там портрет жінки. Очі на півсвітлу та розкішне темне, як ніч, волосся, розвіяне вітром. Здається на мить, що ця прекрасна жінка ширяє між зорями, які миготять у неї за спиною. Така невинна і щаслива жінка... Вдивляюсь в очі твоєї Музи. І затерпаю... Та це ж... Я впізнаю... себе.

Слухавка наповнюється розпачем:

— Алло! Сонечко моє золоте! Ангелику мій найдорожчий! Мурашечко моя любя! Ти мене чуєш, чи чуєш?! — Як відчай, твій голос. — Я кохаю тебе. Я кохаю тільки тебе! Кохав і кохаю тільки тебе! Ти — моя Муза. Я не можу дихати без тебе. Не можу й жити. Все сподівався — це мине. Адже художнику для справжньої творчості потрібна барвистість... Я колись так думав. Так, я — ідіот. Зрозумів це лишень тоді, коли ти пішла. Для чого мені всі жінки світу, якщо єдина і найважливіша — не поруч? Я нікого, крім тебе, не можу кохати. Я малюю тільки тебе, снишся мені тільки ти. Я більше не літаю у снах. Це ти давала мені крила. Пробач мені, кохана, за все пробач. За дурне хмільне непорозуміння. За той вечір. Я ледве його пам'ятаю, п'яний був. Ти несподівано зникла. Квартира порожня, телефони вимкнуті, на старій роботі тебе нема й не знають, куди виїхала. Я шукав тебе, навіть не одну ніч прочекав під дверима квартири. У міліцію, в розшук подавав. Через знайомих у паспортному столі тебе розшукували. Все намарно. Хтось пустив чутку, що ти за кордон виїхала. А тиждень тому на вокзалі випадково зустрів Ґеника. Він і сказав, що ти зараз у Львові і мешкаєш там, де й мешкала. І номер твого мобільного він дав. Я нарешті набрався сміливості і... Я вже тиждень приходжу. Стовбичу під вікнами. Вивчив твій розпорядок дня, коли ти йдеш на роботу, коли повертаєшся, хто тебе підвозить під будинок автівкою і якою... Пробач мені, за все пробач. Мені ніхто, крім тебе, не потрібен. Я змінився, я став іншим, і я не можу без тебе. Мені сміється запах твого волосся і ніжний шепіт твоїх долонь. Ти — моє натхнення. Я загину без тебе. Помру.

Ти говориш — говориш — говориш. Фальшивиш. Забагато пафосу, любий. Я кладу слухавку на стіл, не від'єднуюсь.

Це надовго. Побалакай із моєю кухнею — можливо, їй буде цікаво. Мені — вже ні!

Виходжу в коридор. Беру сумочку. Підфарбовую губи. Із дзеркала на мене дивиться впевнена в собі жінка. «Доведеться знову змінювати номер мобільного та, можливо, й квартиру теж. Але не місто. Львів любить мене!»

Вибігаю з будинку в літній львівський вечір. Він такий паркий і тривожний... «Добре, що у мене в сумочці парасолька. Буде дощ!» Проходжу повз Палац мистецтв. Стіни... Стенди... Бігборди... З них на світ Божий гордо та велично дивиться твоя Муза. Тільки на мить зупиняюсь перед величезним плакатом. Вдивляюсь в очі жінки. Ніжний літній вітерець розкуйовджує моє тепер руде волосся, і воно стає мов крило птаха. Майже як на картині. Але я тепер навчилася літати. Я це знаю, бо моє життя — це не Ти. Небо ще більше пахне дощем, вітер — вчором. Впевнено шепочуть губи:

— Я виграла не тільки битву. Я виграла війну, Голіафе!

Грім гучним бубоном гримає в замкнені ворота неба. І небо не витримує ударів, розчиняє браму, випускаючи на волю баских коней-блискавок. Перша крапля дощу скорботно й зі смутком падає на плакат, котиться щочкою Музи. Друга, третя, п'ята...

Муза плаче...

2015 р.

Вона сьогодні пішла

*В*она прощалася і йшла сьогодні від мене. Сказала, що назавжди. Вона вважає, що я покидьок, котрий не розуміє її досконалість та недостатньо любить. Зухвало збирала одяг, косметику, взуття, акуратно складаючи все до валізи. Робила то з гонором, то неквапно, але переконливо. Від цього віяло смутком і тугою. Театрально демонструвала найкращі шати, які колись принесла з собою і в які була вбрана в ті хвилини, коли нам на правду було добре разом. Це мало мене збентежити, я мав зачати жалкувати за «нами», за тими особливими миттями і, звісно, за нею. Я мав

визнати, що є найсправжнісіньким бовдуром, бламати її залишитися, бо таких жінок тримають щосили, тримають біля серця. Натомість у відповідь почути: «Невдячний егоїст, тупак, лицемір...» І ще купа перчених епітетів, які зазвичай говорять жінки, коли все закінчується між ним і нею. Та вона цього не скаже. Її норовлива гордість не дозволить.

Ох... Одне й те саме. Упевнений, і цього разу вона таки щось своє залишить у моїй шафі. Зробить це зумисне і повернеться за день чи два, маючи привід. Примітивний хід, який ніколи не спрацює.

Ось вона тримає в руках намисто з перлин, а тепер найошатніше з-поміж інших, лілейне плаття, погаптоване сріблястими квітами... Мені від тої краси стає навіть трохи не по собі. І вона це бачить, в очах загоряються вогники надії. Невже я відступлюся? Вона хапається за скриньку, заповнену блискучими цяцьками, де що з них подарував я. Ех, а я таки звик до цієї чарівної жінки. До її вишуканості й ошатності. Такі бездонно-блакитні очі, коралові губи, ніжний чистий погляд, чарівливий та завжди оманливий.

Вона зазирає в очі. Ну, навіщо аж так? Цей благальний погляд, який чекає, що я раптом схоплю її за руки, впаду навколішки, зачну бламати і вибачатися, попрошу залишитися назавжди.

Та я цього не роблю. Просто відводжу погляд. Соромливо опускаю додолу очі, наче на долівці шукаю вчорашнього дня...

Я так і сидітиму на дивані, коли вона підійде до мене впритул. Попрощатися. Тому що геть усі речі вже спаковано. І спаковано у білу валізу. О, так, у досконалих жінок навіть валізи непорочно білі. Я сиджу на дивані та мовчки слухаю, як вона дихає. Подих прискорений від хвилювання. Вона залишає ще один шанс мені і собі теж. Вистачає маленького жесту — вхопити її за руку, і вона залишиться. Скажено калатає серце слабкого до вроди та до жіночих благань чоловіка. Яка вона красуня! Бездоганна в своїй скорботі, казкова у своєму відчаї. О, так — вона не хоче йти, зовсім не хоче, але мусить, бо коханий її не просить, бо вона так вирішила і крапка. Очі — зорі на блідому обличчі. На мить навіть здається, що зараз заплаче і з її ніжного личка додолу скотяться сльози... Але вона стримується, втискує досередини

разом із пелехом образи сльозливі відчай і біль. Справжні красуні ніколи не плачуть, вони зневажають слабкість в усіх її проявах. То за ними ллють сльози, тужать і сумують, присвячують вірші, музику, пісні, малюють полотна.

Вона гордо піднімає голову, приклеює до уст саркастичну посмішку, розвертається на високих підборах, шарпає різко валізу на себе та йде. Цокають підбори, мовби доля забиває цвяхи в домовину нашого з нею минулого. На порозі біля самих дверей озирається. Останній шанс? Я це знаю, бо голову ховаю в плечі. Дай слабинку і... От-от кинуся їй навперейми. Хіба можна дати піти такій жінці, просто так, мовчки?

Можна! Заради іншої жінки.

Я стою біля вікна. Моя білява красуня йде вулицею мого білого міста. Її черевики на білому снігу залишають білі сліди. Вона залишає мене красиво, не озираючись. Справжні жінки ніколи не озираються. Мить — і біла завіса останнього в цьому році снігу ховає від мене найдосконалішу серед жінок. От і все — прощай, кохана!

Тим часом у двері хтось наполегливо та жваво грюкає. Метушливо дзвіночками розливається сміх. Та панна така нетерпляча, спробуй її не впустити...

— Привіт-привіт! Ти чого так довго? Прокидайся, сонько! Невже не сумував за мною? — і в кімнату вривається теплий вітерець, лагідне світло, запах квітів, багато сонця та музики, а ще блакитні очі молодої жвавої панни.

— Здрастуй, моя кохана дівчинко! Ласкаво запрошую, Весно! Я так тебе чекав — заходь. Ти вдома.

2011 р.

Морельковий чай

Знаєш, я таки зважилася на це побачення. Ми маємо нарешті порозумітися. Тет-а-тет, без вухатих свідків і без страху, що мене неправильно зрозуміють чи невчасно переб'ють. Довго вибирала день, час і навіть пору. Зараз у Львові квітнуть твої улюблені

Літературно-художнє видання

КОРНІЙ Дара, ДОЛЯК Наталка, ІВАНЦОВА Міла
Поруч з тобою
Збірка

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Т. М. Віланова*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Т. І. Неверова*

Підписано до друку 02.08.2018. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 11,76.
Наклад 3000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

Корній Д.
К67 Поруч з тобою : збірка / Дара Корній, Наталка Доляк, Міла Іванцова. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 224 с.

ISBN 978-617-12-4675-1

До збірки увійшли оповідання трьох українських авторок. Три — магічне число. І, звичайно ж, щасливе. У таку собі жіночу тріаду потрапите ви, коли візьмете до рук цю книжку, будете співчувати, сміятися, радіти, тужити й вірити, що навіть у найпохмуріші миті життя обов'язково знайдеться той, хто засвітить для вас промінчик надії. Це історії про нас, про тих, хто поруч та кого немає; про коханих, заради яких ми ладні на все, але які не завжди готові віддячити тим самим; про близьких і друзів; про тих, кого втрачаємо, і тих, кого знаходимо в круговерті життя.

УДК 821.161.2